

ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан:

«Іофыр зэрэзэхафырэм сэ сшъхьэкІэ сылъыплъэщт»

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу Тхъакіущынэ Аслъан Краснодар краим ипрокурор игуадзэу Валерий Рябоконевым, къалэу Краснодар ипрокурорэу Евгений Фоменкэм, Краснодар краим иадминистрације лъэпкъ зэфыщытыклэхэмкІэ и Департамент иотдел ипашэу Сергей Мозговым тыгъуасэ алуагъ. Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, республикэм ипрокурор шъхьалэу Василий Пословскэр, АР-м хэгъэгъу кІоцІ ІофхэмкІэ иминистрэу Александр Речицкэр, Адыгеим лъэпкъ ІофхэмкІэ, Іэклъыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхьэ Аскэр, муниципальнэ гъэпсыкІэ зилэ «Адыгэкъалэ», «Тэхьутэмькьое районым» ыкІи «Теуцожь районым» яадминистрациехэм япашэхэр, мы районхэм ащыпсэурэ ныбжьыкІэхэм ялыкІохэр, нэмыкІхэри.

Краснодар дэт шхалэу «Мастер-пицца» зыфилорэм анэгухэр ихьуагъэхэу бзэджашлэхэр кычІэбанэхи чІэсыгъэхэм утынхэр зэрарахыгъэм, шьобжэу тырашагъэхэм апкь кыкІыкІэ Адыгеим шыц Іэшынэ Тимур идунай зэрехьожьыгъэм обществэр лъэшэу ыгъэгумэкІыгъ,

зэридзагъ. Мыщ кыкІэлъыкІоу жьоныгъокІэ мазэм и 16-р кыыз-щихьашт чэщым республикэм щыпсэурэ нэбгырэ шыиплІ фэдизмэ федеральнэ гъогоу М4 «Дон» зыфилорэр, къалэу Краснодар идэхьэгъу дэжъ, щызэпагъэлыгъ. Мы бзэджэшагъэр зезыхьагъэхэр хэбзэухьумэкІо

кыулыкьухэм къагъотынхэу, ахэм атефэрэ пшъэдэкІыжыр арагъэхьынэу ары цыфхэр зыкІэдэхэррэр. ЗэлукІэгъоу зэхашагъэм мы уголовнэ Іофыр зэхэфыгъэ зэрэхьурэм, непэрэ мафэм ехьулэу следствием ыгъэунэфыгъэм, тапэкІэ мыщ фэдэ тхьамыклагъохэр къэмыхьунхэм

фэшІ шІэгъэн фаехэм ащытегущылагъэх.

Краснодар щызэрахьэгъэ бзэджэшагъэм лъэшэу зэригъэгумэкІырэр кыыхыгъэщызэ, арэущтэу зекІуагъэхэм шокІ имылэу уголовнэ пшъэдэкІыжъ ягъэхьыгъэн зэрэфаер АР-м и Лышъхьэ пэублэм кылуагъ. Следствиер зэрэкІорэм, ащ зэфэхьысыжьэу ышІыхэрэм цыфхэр зэрэшагъэгъозэщтхэр, ащ лыплъэщт куп республикэм зэрэщызэхашагъэр кыыхыгъэщыгъ. Мыщ дэжъым журналистхэми шьыпкъагъэ зыхэлъ къэбарыр къатын фаеу ыпытагъ.

— ТиныбжьыкІэхэр а хьугъэшагъэм зэридзагъэхэу урамым кытхьагъэх, гъогур зэпагъэлыгъ. Ушъхьагъу щымылэу ахэр арэущтэу зекІуагъэхэп. ТызэдэгущыІэн, лажьэ зилэхэм атефэрэр ядгъэгъотын фае — джашыгъур ары обществэр зылэсэщтыр. Ар кыдалытэзэ республикэм ыкІи краим яхэбзэухьумэкІо кыулыкьухэм яІофшІэн зэхашэн фае. Зэгъунэгъу шьолъыритІум зыкІыныгъэрэ ныбджэгъуныгъэрэ, лъэпкъ ыкІи дин зэгурыланыгъэ тазыфагу илъэу тызэдэпсэу. Ащ фэдэ зэфыщытыкІэ дэгъухэр тапэкІи тилэнхэ фае. Сицыхьэ тель мы уголовнэ Іофыр зэрифэшъуашэу краим иследственнэ кыулыкьухэм зэрэзэхафыщтым, — кылуагъ Тхъакіущынэ Аслъан.

Нэужым гущылэ зыштэгъэ В.Рябоконевым зидунай зыхьожьыгъэ кІэлакІэм иунагъо краим щыпсэухэрэм, прокуратурэм ацІэкІэ зэрэфэтхьаусыхэрэр кылуагъ. Мы бзэджэшагъэр зызэрахьэм ыуж «хулиганство» зыфилорэ статьямкІэ уголовнэ Іоф апэ кызызэуахыгъагъ, ау кІэлэ ныбжьыкІэм идунай зэрехьожьыгъэм кыыхэкІыкІэ а статьяр нэужым зэблахьугъ. Бзэджэшагъэм хэшагъэхэу зэгу-

цафэхэрэри щылэх. УФ-м и Следственнэ Комитет иследственнэ Гъэлорышлалэу Краснодар краим щылэм Іофыр Іэклагъэхьан гухэлъ яІ.

— Пытагъэ хэлъэу Адыгеим щыпсэухэрэм къясІон слъэкІыщтыр зы — УФ-м ихэбзэгъуцугъэ диштэу мы уголовнэ Іофыр зэхэфыгъэ хьущт, лажьэ зилэхэм зэкІэми пшъэдэкІыжъ ахьыщт, — кылуагъ краим ипрокурор игуадзэ.

Краснодар краим илыкІохэм кызыралуагъэмкІэ, бзэджэшагъэ зезыхьагъэу зэгущафэхэрэм лъэпкъ зэфэшъхьафхэм ялыкІохэр ахэтых. Ащ кыыхэкІыкІэ мы хьугъэшагъэр лъэпкъ зэгурымыІоныгъэм епхыгъэныр мытэрэзэу алытагъ.

Лъэпкъ ыкІи дин зэгурыланыгъэр гъэпытэгъэным пае краимрэ республикэмрэ нахьыбэрэ зэхыхьэхэзэ ашІын, гумэкІыгъоу, зэмызэгъыныгъэу кызуцухэрэр псынкІэу дэгъэзыжыгъээнхэм шьолъыритІум анаІэ тырагъэтын зэрэфаер нэужым кыгущылагъэхэм кыыхагъэщыгъ.

— ХэбзэухьумэкІо кыулыкьухэм игъом къэбар кызырамытыгъэм, къэхьурэр, Іофыр зэрэзэхафырэр зерамышІэрэм кыыхэкІыкІэ ныбжьыкІэхэр кыдзэрэщыгъэх, арэущтэу щытын фаеп. ЗэкІэми зы къэралыгъу тызыщыпсэурэр, ар шІу тэлъэгъу, тырипатриот. Мы Іофыр зэрэзэхафырэм сэ сшъхьэкІэ сызэрэлъыплъэщтымкІэ гущылэ шьосэты. Краснодар краим ихэбзэухьумэкІо кыулыкьухэм ялыкІохэр Адыгеим кызырэкІуагъэхэм ыкІи мы тхьамыклагъоу къэхьурэр зэрифэшъуашэу зэрэзэхафыщтэу кызыралуагъэм фэшІ тафэраз, — кылуагъ кІэухым Тхъакіущынэ Аслъан.

ТХЪАРКЪОХЬО Адам.

ЯшІэжъ агъэлъапІэ

Тыгъуасэ, жьоныгъуакІэм и 16-м, Тэхьутэмькьое районым ит къуаджэу Шынджые кышызэлуахыгъэх мыщ кышыхьугъэхэ бизнесменэу Трэхьэ Лыурэ драматургэу Мамый Ердэжыбрэ ясаугъэтхэр.

Мы Іофтхьабзэм кышыгущылэзэ АР-м и Лышъхьэу Тхъакіущынэ Аслъан кыыхыгъэщыгъ плуныгъэ мэхьанэшхо мыщ фэдэ ІофшІагъэм зэрилэр, кыткІэхьухьэ плэужхэм тарихьыр нахь дэгъоу ашІэным иамалышІоу ар зэрэщтыр.

Зэхыхьэм джаш фэдэу хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл

Мурат, Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, тхакІоу МэщбэшІэ Исхьакъ, АР-м и Апшъэрэ Хьыкум и Тхьаматэу Трэхьэ Аслъан, шІэныгъэлэжъэу Трэхьэ Энвер, район администрацием ипашэу Шъхьэлэхьэ Азмэт, къоджэдэхэр.

Къэгущылагъэхэм хагъэунэфыкІыгъ лъэпкъым итарихь чІыплэшхо щызыубытыгъэ Шынджые икІэлэ плугъэхэм уарыгушхонэу зэрэщтыр. Кызырэгъоигъэхэм саугъэтхэм къэгъагъэхэр акІэралъхьагъэх.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу ыкІи ихьакІэхэу лъытэныгъэ зыфэтшІыхэрэр!

Кавказ заор заухыгъэр илъэси 150-рэ зэрэхьурэм, я XIX-рэ лІэшІэгъум щылэгъэ Кавказ заом хэкІодагъэхэр агу кызыщагъэкІыжырэ Мафэм афэгъэхьыгъэ митингыр 2014-рэ илъэсым жьоныгъуакІэм и 21-м сыхьатыр 18.00-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоне щыкІощт. Іофтхьабзэм шъухэлэжьэнэу шьукъетэгъэблагъэ.

ЗэхэщэкІо комитетыр.

Премьер-министрэр афэгушыуагъ

Ермэл лъэпкъ къашьомкIэ ансамблэу «Наири» зысэ-хашагъэр илъэси 5 хуэгъэ. Ащ фэгъэхьыгъэ концерт къалэу Мыекъуапэ дэт концерт унэу «Налмэсым» щыкIуагъ.

2009-рэ илъэсым зэхашэгъэ ансамблэм художественнэ пашэу ыкIи хореографэу иIэр Сюзанна Бабаян ары. Апэдэдэ а ансамблэм нэбгырэ 20 нылэп хэтыгъэр. Джы непэ илъэси 5-м къысегъэжыагъэу илъэс 20-м нэс зыныбжъ кIэлэцIыкIуи 120-рэ фэдиз къекIуалэ. Фестиваль зэфэшъхьафбэхэм, дунэе фестивалхэри зэрахэт-

хэу, къэшъокIо ныбжыкIэхэм теклоньгъэр къащадахыгъ ыкIи шлухьафтынхэр къащафагъэшъошагъэх.

Мэфэки хуэгъэ-шагъэм фэшI хьакIэхэм къафэгушыуагъ Адыгеим и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат.

— Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу Тхьаклушынэ Аслъан ыцIэкIэ гуфэбэныгъэ хэлъэу

сышъуфэгушIо. Мы илъэсыр культурэм и Илъэсэу Урысыем шагъэнэфагъ. Io хэлъэп, республикэм лъэшэу культурэм аналэ щытет. Тапэки лъэпкъ творческэ коллективхэм тишлуагъэ ядгъэкIышт, — къылуагъ Къумпыл Мурат.

Мэфэки концертыр илъэси 5 зыныбжъ къэшъокIо цIыкIу-хэм якъэгъэлъэгъонкIэ аублагъ. Ащ нэужым нахьыжъхэу ансамблэм хэтхэм ялэлэсэныгъэ къекIонлагъэхэр шагъэгъозагъэх. ПстэумкIи сыхьатищ фэдиэрэ пчыхъэзэхахьэр кIуагъэ.

Хэкиплэхэм зэдяусагъэх

Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Комитет хэтэу Нэтхъо Разыет Урысые Федерацием икъэухъумэнкIэ министрэм игуадзэу Цаликов Руслан зэрэзэгъыгъэм тэтэу федеральнэ ведомствэм игупчэ аппарат илIыкIохэм бэмышIэу зэлукIэгъу адырилагъ. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу Мэрэтыкъо Рустем ащ хэлэжыагъ.

— Адыгэ Республикэм ивтеран организациехэм ялIыкIохэм сазылокIэм дзэ къулыкIу-шлэщтыгъэхэу пенсиом кIуагъэхэм къатефэрэ стоматологии Iэпылэгъур джыдэдэм зэрамытырэм илофыгъо къышчалэтыгъагъ. Непэ тызфызэлукIагъэр а лoфыгъом изэшлохыкIэ амалхэм тIаусэнэу ары. Тызэ-делэжъзэ лoфым хэкиплэ къыфэдгъотын тлэкIынэу сэгугъэ, — щыхигъэунэфыкIыгъ ипэ-

ублэ гушыIэ Нэтхъо Разыет.

Дзэ къулыкIушлэхэу пенсиом кIуагъэхэм ыкIи ахэм яунагъохэм арысхэм цэхэм ялэзэгъэнымкIэ ыкIи цэхэр афылугъэуцогъэнымкIэ фэлo-фашIэу афагъэцкIэн фаехэмкIэ къыныгъохэр къызыпкырыкIыгъэхэр Урысые Федерацием икъэухъумэнкIэ Министрствэм ифедеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Темыр-Кавказ дзэ округым ия 1602-рэ клиникэ гос-

питаль» икъутамэу N 7-м цашIэ зэримылэжыыр ары.

Хэбзэгъэуцугъэу шыIэр къыдалытэзэ, мы лoфыгъом изэшлохыкIэ хуэшт амалхэм зэлукIэм щяусагъэх.

— Урысые Федерацием икъэухъумэнкIэ Министрствэм-рэ Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министрствэрэ непэ тызэрэ-зэгъыгъэр икъоу зэрагъэцэ-кIэщтым сицыхъэ телъ. Ащ нахьыбэрэ мы лoфыгъор зэкIа-хьажы хуэштэп. Ащ изэшлохын зэрэклорэм сшъхьэкIэ сыналэ тезгъэтышт, — кIаух зэфэхьысыжъ къышыIыгъ Нэтхъо Разыет.

КЪАНДОР Анзор.
Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ и Къэралыгъо Думэ и депутат илэпылэгъу.

Пэнэжыкье кIалэм фэшъыгъох

Адыгеим щыц кIалэр зэраукIыгъэм, мыхьомышIэ зэрэзэрахьагъэм Адыгеим шыпсэухэрэр жьугъэу тегушыIэх, къэхьугъэр аумысы. Видеотехыгъэхэр ыкIи зэрар зэрахыгъэхэм къалотэжыгъэхэр Iэубытыплэ къызыфашIыхэзэ, общественнэ лoфышIэхэм зэралытэрэмкIэ, зэпэуцужыныгъэм лъапсэ фэхьугъэр лъэпкъ джэгъогъуныгъэр ары. Мыекъопэ къэлэ общественнэ объединениеу «Адыгэ Хасэмрэ» информацийнэ-аналитикэ агентствэу «Нат-пресс» зыфилорэмрэ цIыфым ифитыныгъэхэр къэзыухъумэрэ гупчэу Къэбэртэе-Бэлъкъарым итым тхылъкIэ зыфагъэзагъ. «Къа-тебэнагъэхэм «урис лъэпкъым щымыш» нэбгыри 7-мэ зэрар арахыгъ. Бзэджэшлагъэ зезыхьагъэхэр ащ фэдэ куп гъэнэфагъэхэм зэрэшаклоштыгъэхэр къэзыушыхьатыхэрэр шыIэх, — щыхагъэунэфыкIы тхылъым. — ТишIошIкIэ, цIыф лъэпкъыбэ зыщызэдэпсэурэ Краснодар «урис лъэпкъым щымышхэм» щяззоухэу мы зыр арэп къызэрэхэкIыгъэр. Край, федеральнэ хабзэм политикэу зэрэхьэрэм ар къакIэкIуагъэу щыт».

ХэбзэухъумэкIо къулыкIухэм къызэралугъэмкIэ, следствием мыхьомышлагъэр зезыхьагъэкIэ зэгугафэхэрэм яхьылIэгъэ къэбархэр Iэклэлъых, ахэр джыдэдэм ауплъэкIух. Краснодар и Следственнэ комитет Карасунскэ коимкIэ иследственнэ отдел Пэнэжыкьеуае щыц кIалэр зэраукIыгъэм фэгъэхьыгъэ уголовнэ лoфыр къызэлIуихыгъ.

ЗикIалэ зышIокодигъэ унагъори цIыфхэри уголовнэ лoфыр зафэу зэахынуэ, лажъэ зилэхэр агъэпщынэнхэу кIэлъэлух. Тыгъоснахьыпэ чэщым поселкэу Лъэустэнхьаблэ пэмычыжъэу нэбгырэ 400 фэдиз къыщызэ-рэгъойи, Краснодар екIурэ гъогур щызэпы-

рагъэлыкIыгъагъ. Бзэджэшлагъэу зэрахьагъэм ахэм еплъыкIэу фыряIэр къыралотыкIыгъ, зэшлонэныгъэм лъэпкъ нэшанэ хэлъыгъэу зэрегугафэхэрэр къалуагъ, ищыкIэгъэ амалхэр зэрахьанхэу кIэдэугъэх.

Лъэустэнхьаблэ къыщызэрэгугъоигъэхэм алукагъэх республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, Адыгеим хэгъэу клоцI лoфхэмкIэ иминистрэу Александр Речицкэр, республикэм ипрокурорэу Василий Пословскэр, Адыгеимрэ Краснодар краимрэ янэмыкI хэбзэухъумэкIо къулыкIухэм, муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ «Теуцожь районымрэ» «Тэхутэмыкье районымрэ» яадминистрациехэм ялIыкIохэр, Урысыем хэгъэу клоцI лoфхэмкIэ и Министерствэ имуниципальнэ отделэу «Адыгейский» зыфилорэм ипашэхэр, полицием илофышIэхэр.

Нэужым поселкэу Лъэустэнхьаблэ культурэм и Унэу дэтым зэахьэр щытлэагъэ. Адыгэ Республикэм хэгъэу клоцI лoфхэмкIэ и Министерствэ ипресс-къулыкIу къызэритыгъэмкIэ, чIыплэм щыпсэухэрэм цIыфхэм язэхыхъэ еплъыкIэу ялэхэр къышлуагъэх, хэбзэухъумэкIо къулыкIухэмрэ хабзэм икьулыкIухэмрэ ялIыкIохэм цIыфхэм къафызэхыхыгъ хэбзэгъэуцугъэу щылэм диштэу мы уголовнэ лoфым изэхэфын зэрэклорэр.

Джащ фэдэу цIыфхэм игъом ыкIи икъоу къэбархэр алэклэгъэхьэгъэнхэм пае къэбар жьугъэм иамалхэри къызэрэзфагъэфедэштхэр ащ къышлуагъ.

ЦIыфхэм язэхыхъэ щыхадзыгъэ купым уголовнэ лoфым изэхэфын зэрэклорэм гъунэ лIыфышт.

(Тикорр.).

Теуцожь районым ичIыгулэжъхэм илъэсэу икIыгъэм фышъхъэ лэжыгъэхэр агъэбэгъуагъэх. Коцым гектар тельытэу центнер 38,3-рэ, хьэм 43,6-рэ къырагъэ-тыгъ. Мыгъи а пчъагъэхэм къащамыгъэкIэн гухэлъ яI. Мэзае мэээм къыщыублагъэу ябжыхьасэхэм адэ-лажъэх.

Гъэтхэ мэфэ ошлхэр къызэ-рэээкIэлъыкIохэу бжыхьэсэ гектар 9618-у нэгъыфэу кIыма-фэм къыхэкIыжыгъэхэм адэ-лэжъэнэу рагъэжыагъ. Гектар пэпчэ аммиачнэ селитрэ ки-лограмми 150-рэ Iэклагъэхьагъ. Ащ ыуж бжыхьасэхэм зэап-шIэу зыкъашIэжыгъ.

Гъэтхэпэ мазэр къызехьэм джыри минеральнэ чIыгъэшлхэр игъом алэклагъэхьагъ. Ащ ишлу-гъэкIэ алырэгъум фэдэу ар губ-гъом иубгъуагъэ хуэгъэ. Уцэу зыкъэзыштагъэм зым самолет-кIэ, адрэм нэмыкI техникэкIэ цэнаутыр тыраутхэ.

Мы зигугъу къэтшыгъэ лoф-шIэнхэр апэрэ мафэм къыше-гъэжыагъэу непэ нэс дэгъоу зыщызэшлуахыхэрэр, бжыхь-асэхэм зэрэфэшъуашэу защи-дэлажъэхэрэр лэжыгъэ бэгъу-гъэ къэзыыхьырэ хьызмэт-

шIапIэхэу «Синдика-Агрор» (ипашэр Кушъу Рэмэзан), «Ки-ево-Жураки» (Афэунэ Исма-хьыл), «Адыгейское» (ипашэр Гъыш Хьарун) зыфалохэрэр арых. Апэу зыцIэ къетлуагъэм бжыхьэсэ гектар 2263-у илэм цыраужьхэр ахигъэкIодыкIыгъах. Ащ къыкIэлъыкIохэрэми непэ-неуцэу лoфшIэнхэр аухыштых.

ЗэкIэми яамалхэри ячIыопси зэфэдэми, ялофшлагъэхэр зэ-рээпэчыжъэхэр гукъао. Хьыз-мэтшIапIэхэу «Возрождениер», «Прикубанскэр», «Мегэр» джыри мы лoфшIэным фежыагъэхэп. Ащ къыхэкIэу районым илоф-шлагъэхэри къелыхыгъэ мэхьух. Ащ ишыхьат цыраужьхэр аха-мыгъэкIодыкIыгъэхэу районым имеханизаторхэм джыри бжы-хьэсэ гектар минищ фэдиз къазэрэфэнагъэр.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Мэкъэгъэлу

Мыекъопэ гарнизоним идзэ прокуратурэ макъэ къегъэлу гъэтхэ дзэ дэщыгъор Урысые Федерацием зэрэщыклорэмкIэ. Закономы къыщыдэлъытэгъэ шапхьэхэр амыукъонхэм, хэб-зэукъоныгъэхэр амышынхэм пае ныбжыкIэхэр дзэ къу-лыкIуэм зэрацэхэрэм илофыгъохэмкIэ хэбзэ Iэпылэгъу язы-гъэгъотышт упчIэжыгъэу гупчэ Мыекъопэ гарнизоним идзэ прокуратурэ къыщызэшлуахыгъ. Мафэ къэс сыхьатыр 9-м къысегъэжыагъэу пчыхьэм 6-м нэс ащ лoф ешIэ.

Мыекъопэ гарнизоним идзэ прокуратурэ мыщ фэдэ чIыплэм щыл: **Адыгэ Республик, къ. Мыекъуапэ, ур. Красноок-тябрьскэр, 14, офицерхэм я Ун,** узэрэчIэхьащтыр шагумкIэ гъэзэгъэ пчъэр ары. «Линие плъырым» ителе-фоныр **57-06-87-рз;** тхьаумэфэ, мэфэки мафэхэм телефо-нэу **52-16-51-мкIэ** Мыекъопэ гарнизоним идзэ прокурату-рэ идежурнэ зыфагъэзэн алъэкIышт.

Урысые Федерацием инэмыкI шьолъырхэм дзэ къулыкIур ащызыхьыштыгъэхэу ушъхьагъэу зэфэшъхьафхэмкIэ ар къэ-зыбгынагъэхэм Мыекъопэ гарнизоним идзэ прокуратурэ зыфагъэзэн фае дзэ къулыкIур тапэклэ зышахьышт лoфыгъор зэахыным пае.

Хэбзэнчъэу зекIуагъэ

Оперативнэ лoфтхьабзэу «Правопорядок» зыфилорэм къыдыхэлъытагъэу, Урысые Феде-рацием кощын лoфхэмкIэ икьулыкIурэ Урысыем хэгъэу клоцI лoфхэмкIэ и Министерствэ иотде-лэу Красногвардейскэ районым дэтымрэ уплэкIунхэр зэахьагъэх.

лофтхьабзэу зэшлуахыгъэхэм яшлуагъэкIэ, Красногвардейскэ районым ит псэупIэу Белэм дэс хульфыгъэу илъэс 63-рэ зыныбжыым хэбзэгъэуцугъэр ыукъуагъэу къыхагъэщыгъ. Ащ Узбекистан щыц нэбгыри 10 иунэ хэбзэнчъэу ритхагъ ыкIи, къызэрилуагъэмкIэ, илъэс 23-м къысегъэжыагъэу 36-м нэс зыныбжъ цIыфхэу IэкIыб къэ-ралыгъом къыкIыгъэхэр иунэ

зэрэщымыпсэуштхэр ышIэзэ, ритхагъэх. Нэужым зэрагъэ-унэфыгъэмкIэ, хульфыгъэм илахьыл горэм дэжъ лoф ша-шэнэу ахэр къэкIогагъэх.

Мы уахьтэм хульфыгъэм ыкIи къаубытыгъэхэм алъэны-къокIэ уплэкIунхэр макIох. ПшъэдэкIыжъэу арагъэхьыштыр хьыкумым ыгъэнэфэшт.

(Тикорр.).

ЮБИЛЕЙ

Илээс 90-рэ хъугъэ

республикэ кыфэгъэзагъ. Идэхагъэкли ибаигъэкли заповедникыр зыфэдэ кэ-

фэш! заповедникым илофышлэхэм лофтхьэбзэ гъэнэфагъэхэр зэрахагъэх, ахэм яшуагъэ кьэклуагъ, псэушхьэхэр кы-зэтенагъэх, япчъагъи хэхъо.

Кавказ заповедникыр зыщылэр илээс 90-рэ зэрэхуэрэм ехуылэу экологхэм ыкли шлэныгъэлэжхэм тхыгъабэ кыдагъэклыгъ. Ахэм заповедникым илофышлэхэу Адыгеим щылэхэри ахэтых.

Шьугу кьэдгъэклыжын заповедникыр зызэхашаклэм ащ и Гьэлорышланлэ Мыекхьопэ районым ит псэуплэу Гьозэрыплэ зэрэщылагъэр. Я 30-рэ илээсхэм кьалэу Мыекхуапэ гьэлорышланлэр зычлэтыт унэр щашыгъагъ. Я 70-рэ илээсхэм ар Хостэ ахыжыгъагъ,

1992-рэ илээсым кыщегъэжыгъэу Кавказ биосфернэ заповедникым и Гьэлорышланлэ Адлер щыл.

Заповедникым илээс псаум цыфхэр кьэклонхэ, зыщап-лыхьан ыкли зыщагъэпсэфын альэклы. Икыгъэ илээсым ащ ичылплэ дахэхэр кьэзыклухьагъэхэм япчъагъэ нэбгырэ мин 60-м нэсыгъагъ. Клымэфэ уахтэми цыфхэр кьушхьэ тешьоу Лэгъо-Накхэ дэклоенхэр яклас, бэмэ а чыплэм илээсыклэр кы-щырагъахьэ, кьушхьэхэм адэкла-ехэрэри маклэп.

Мыгъэрэ зыпллы-хьагъу-зыгъэпсэ-фыгъо уахтэри

кьэсыгъ. Цыфхэр зырыклоштхэ лъагъохэр, зыщагъэпсэфышт кьэуцуплэхэр гьэтхэ мафэхэм агъэкъэбзагъэх. Тыкьэзыуцухьэрэ дунаир, нэр плэпихэу, непэрэ мафэм дэхэ дэд. Кавказ заповедникым щымыла-гъэхэм эклэмэ мэфэ зытлуш кыыхахыныш, яныбджэгъухэр, яунагъохэр, ялофшлэгъухэр ягъу-сэхэу зыгъэпсэфакло кьа-клохэмэ, зэрашымыгъупшэжы-щтыр ыкли ащ кьызэрэфагъэ-зэжы зэпытыщтыр тицыхьэ тельэу ятэлэ.

Жьоныгъуаклэм и 16-м Кав-

каз кьэралыгъо биосфернэ заповедникыр загъэпсыгъэр илээс 90-рэ зэрэхуэрэр кьалэу Адлер игъэклотыгъэу шыхагъэ-унэфыкыгъ, мэфэклым Адыгеим икыгъэ лыкло купыр хэлэжыагъ.

ШЬАУКЪО Аслъангуащ.

Кавказ кьэралыгъо биосфернэ заповедникыр кьызызэуахы-гъэр 1924-рэ илээсым имэлыл-фэгъу мазэ и 12-р ары. Ар зэхэхэгъэнымклэ лофышхо зы-шлагъэу ыкли иапэрэ дирек-торыгъэу Христофор Шапош-никовыр (1872 — 1938-рэ ил.) анахь зэлъашлэрэ советскэ шлэныгъэлэжхэм ащыщыгъ, биолог цлэрылоу щытыгъ. Ащ ыцлэ непэ кьызнэсыгъэм заповедникым ехы.

Заповедникым чыгу гектар мин 290-рэ фэдиз зэлъеубы-ты. Адыгеим, Краснодар кра-им, Къэрэщэе-Щэрджэс Рес-публикэм яшъолъыр зэфэшхьафхэр хэхьэх. Ащ ичыгъухэм ащыщэу гектар мин 90-р ти-

мыхьугъэ чыплэу зэрэдунаеу щалытэхэрэм ащыщ, ары ыкли ЮНЕСКО-м ыналэ тетэу кыгъэ-гъунэрэ чыплэ хэхыгъэхэм ар зыклахалытагъэр.

Ащ кыщыкыхэрэмрэ псэ-ушхьэу хэххэмрэ тыди осэ ин ащафашы, ахэр узщыфэе чыплэ пстэуми ащылпэгъун-хэу щытэп. Къэклырэ лъэпкэ зэфэшхьафэу заповедникым мини 3 фэдиз уапэ кыщэ-фэх, бзыу зэфэмьдэхэм яп-чъагъэ 248-рэ мэху, псэушхьэ лъэпкэу хэххэр Тхылъ плыжыым дэтхагъэх.

Тихэгъэгу кризисышхо зы-зепеч лъэхъаным ыуж кло-дыжыным нэсыгъэгъэ псэушхьэхэр кьызэтегъэнэгъэнхэм

лофыгъо шъхьалэхэр агъэнэфагъэх

Лъэпкэ гъэсэныгъэм илээныкы анахь шъхьалэхэм язэшлохын фэгъэхьыгъэ Урысые форумэу зэхашттым ипэгъоклэу Общественное движение «Народный фронт» зыфилорэм и Адыгэ шъолъыр кьутамэ мы мафэхэм лэнэ ху-рае зэхыщагъ.

Ащ хэлэжыагъэх АР-м гъэ-сэныгъэмрэ шлэныгъэмрэклэ иминистрэ игуадзэу Къэрэтэ-бэнэ Махьмуд, мы общественнэ движением ишъолъыр кьутамэ ипашэу Юрий Гороховыр, Мые-кхьопэ кьэралыгъо гуманитар-техническэ колледжым ипашэу, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Клэрэщэ Андзаур, УФ-м и Президен-тэу В. В. Путиным ичыхьэшлэ-гъоу Алексей Стальноир, проф-союз организациихэм ялыкло-хэр, кьалэу Мыекхуапэ ина-роднэ депутатхэм я Совет хэтэу Бэрэздж Асыет, гурыт ыкли

апшэрэ еджаплэхэм клэлэегъа-джэхэр ыкли студентхэр.

лофыгъо шъхьалэу кьызэрэ-угоигъэхэр зытегушылагъэхэр апшэрэ гъэсэныгъэм ылэ-ныкыоклэ непэ лофхэм язы-тет зыфэдэр, щыклагъэу ыкли гумэклыгъоу щылэхэр ары.

Непэрэ мафэм ныбжыклэ-хэм лоф зэралэшт сэнэхьа-тыр тэрэзэу кьызэрэхамыхы-рэр гумэклыгъоу тилэхэм ащыщ. лофыгъо зэфэшхьафэу щылэ-ныгъэм апашхьэ кьыригъэу-цохэрэм язэшлохын эклаха-ным е цагъэзыеным пае уах-тэр агъэклонэу апшэрэ еджа-

плэм члахьэхэу кьызэрэхэклэрэр маклэп. Ыгуклэ кыыхимыхыгъэ сэнэхьатыр зэзыгъэгъотыгъэ ныбжыклэм икьу фэдизэу шлэныгъэр кылэклахэрэп ыкли рылэжхьэнэу шлоигъоныгъэ фырилэрэп.

Сэкьатныгъэ зилэ ныбжыклэ-хэм апшэрэ гъэсэныгъэ зэра-гъэгъотынымклэ гумэклыгъо гъэ-нэфагъэхэр зэрэщылэхэри лэнэ хураем кыщыхагъэщыгъ. Ахэм атегъэпсыхьагъэу еджаплэхэр пшыхнэм, ящыклэгъэ лэмэ-псы-мэхэр зэбгъэгъотынхэм, езыгъэ-джэштхэ клэлэегъаджэхэр кьэб-гъэблэгъэнхэм пае маклэп лофы-

гъоу зэшлопхын фаер. Ащ уах-ти мылькуи ищыклагъ. Гумэклы-гъоу джырэ уахтэ гъэсэныгъэм ылэныкыоклэ кьэуцухэрэм афэ-

гъэхыгъэу кьэгушылагъэх ыкли яеплыкылэхэр кьыралотыкыгъэх лэнэ хураем хэлэжыагъэхэм ащыщхэм.

Мы гумэклыгъохэр дэгъэзы-жыгъэнхэм пае шлэгъэн фа-ехэм кьызэрэугоигъэхэр ате-гушылагъэх. лэнэ хураем изэхэ-щаклохэм кьызэрэхагъэщыгъэу, мы лофтхьабзэм кыщалэтыгъэ упчлэ шъхьалэхэм япхыгъэ игъэ-клотыгъэ докладхэр Урысые форумэу зэхашттым кыщы-шыщтых.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.

ЮФШЛЭНЫР

Зыпкыитыныгъэ хэлъ

Адыгэ Республикэм цыфхэм лофшлэн ягъэгъотыгъэнымклэ икьэралыгъо кьулыкъу и Гьэлорышланлэ цыфхэм лофшлэн ягъэ-гъотыгъэным изытет ехьыллэгъэ зэфэхьысыжыу тхьамафэ кьэс ышыхэрэм кьызэрагъэлягъо-рэмклэ, мэлылфэгъум и 23-м кыщыублагъэу жьоныгъуаклэм и 6-м нэсырэ палъэм лофшлэн

зимылэхэу атыгъэхэм япчъагъэ республикэм лъэаплэу щырилэр процент 1,3-м тетэу зэмыхьоклэу кьэнэжыгъ. Интернетым кытхыгъэ кьэбарым кьызэри-гъэлягъорэмклэ, а пчъагъэр Кьыблэ федеральнэ шъолъы-рым игурыт пчъагъэхэм бэклэ анахь макл — ащ жьоныгъуа-клэм лофшлэн зимылэхэм яп-

чъагъэ лъэаплэу щырилэр про-цент 11,5-рэ мэху. Джащ фэдэу федеральнэ шъолъырым хэхьэрэ субъектхэм япчъагъэ-хэри Адыгеим иемэ анахь иных. Ащ нафэ кьешы цыфхэм лофшлэн ягъэгъотыгъэным еп-хыгъэ лофыгъохэу тиеспубликэ щызэрахьэхэрэм хэпшыкыкы-шлуагъэ кьызэрэратырэр.

Ыпшэккэ кыщытлогъэ пла-лэм кыкылоцлэ эклэмкыи учетым

нэбгырэ 381-рэ хагъэкыжыгъ, нэбгырэ 329-мэ лофшлэн ямылэу альытагъ, ахэм ащыщэу нэб-гырэ 25-р лофшланлэхэр зэрэ-зэфашыжыхэрэм е алутихэр нахь маклэ зэралыхэрэм пае кылуагъэкыгъэхэм ащыщых. лофшлэн лыхьухэу эклэмкыи учетым хэтыр нэбгырэ 5628-рэ мэху. Гухэклэ нахь мышлэми, кьашырэ продукцием, агъэцэ-клэрэ фэлэ-фашлэхэм дэу кьа-

зэраклэупчлэхэрэм, щэфэклэ амалым кьызэрэкличырэм апкы кьыкыкы лофшланлэхэр плэлэ кыкыкы кьэуцунхэ, лофшлэгъу палъэр агъэкыкылын фаеу кы-хэклэ. Ахэм яхьыллэгъэ уна-шъохэу лофшланлэхэм ашыгъэ-хэм афэгъэхыгъэ кьэбархэр зыцлэ кьытлогъэ Гьэлорышланлэм тхьамэфитлум кыкылоцлэ кы-лъагъэлэсыгъэх.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Жьоныгъуаклэм и 18-р — СПИД-м иллыкыгъэхэр агу кызыщагъэкыжырэ Маф

Зыщыуухъумэн плъэкыщт

Илээс кээс мы мафэр жьоныгъуаклэм иящэнэрэ тхьау-мафэ хагъэунэфыкы. 2014-рэ илээсым ар зытефэрэр жьоныгъуаклэм и 18-р ары.

Мыщ фэдэ мафэ 1983-рэ илээсым апэрэу щызэхашагъагъ кьалэу Сан-Франциско (США-м). Ащ клэщакло фэхьугъагъэхэр СПИД-м итхьамыклагъо зэхэзы-шагъэхэу, ащ епхыгъэ гумэкы-гьохэр кызыллылэсыгъэхэр арыгъэ. А шлэж мафэм илээ-щаклохэм мурадэу ялагъэр СПИД-м иллыкыгъэхэр агу кьа-гъэкыжынкхэр, а узыр зилэхэм, ахэм ягупсэхэм лэпылэгъу афэ-хьугъэныр, мы зэпахырэ узым епхыгъэ гумэкыгъоу кьэуцу-хэрэм обществэм, правитель-ствэм аналэ тыргъэдзэгъэныр ары. Непи мы мурадхэр шыгъэ-зыгъэхэп, ахэм ямызакъоу,

нахь куоу ащ кьекылапэх. Мы лъэхъаным пшэрыл шхьалэу щытхэм ащыщ дунаим ехыжы-гъэхэр агу кьагъэкыжынкхэз, псаоу щылэхэм а уз шынагъом зызэрэщауухъумэн фаем, ар хэти кынынэсын зэрилэкыштым егъэгупшысэгъэнхэр. СПИД-м кьэралыгъуи, лъэкыи, ныбжыи зэрэзэхимыдзырэм итамыгъэу лентэ плыжы зэрыдзэгъэ цы-клур нэбгырэ миллион пчъагъэ-мэ мы мафэм зыхашлэ. Ар дунаим щаштэгъэ тамыгъ, гу-гъэм итамыгъ.

Псауныгъэр кьэуухъумэгъэ-нымклэ Дунэе организациеи (ВОЗ-м) кызырритыркклэ, **мы лъэхъаным ВИЧ-инфекциер илэу дунаим нэбгырэ милли-он 42-м ехьу щэпсэу, мафэ кьэс а пчъагъэм нэбгырэ мин 14 — 15 хэхьо. Аужы-**

рэ илээс 20-м кыкылоцл СПИД-м миллион 25-рэ фэ-диз иллыкыгъ. Урысыер пштэ-мэ, 2013-рэ илээсым иаужы-рэ мазэ ехьулэу ВИЧ-инфек-циер зилэу агъэунэфыгъэр нэб-гырэ 798866-рэ, ащ шыщэу 77896-р 2013-рэ илээсыр ары учетым зыхагъэуцагъэр. Ду-наим ехыжыгъэр 153221-рэ, 2013-рэ илээс закъом — 22387-рэ.

Ылэккэ зэрэщытыгъэм фэ-дэу, СПИД-р зилэу агъэунэ-фыгъэхэм янахьыбэр хульфыгъ. 2002-рэ илээсым кышыуб-лагъэу мы узыр кызыхагъэ-щырэ бзылфыгъэхэм япчъагъэ хэхьо. Сымаджэхэм япроцент 57-м узыр наркотикхэр зэрэ-зыхалхьэрэ мэтэст шойхэмклэ «зэратыжыгъ».

Зэрэ Урысыеу илэ гумэкы-

гъом Адыгеими щихьагъэп. Пчъагъэхэм кызырагъэлъа-гъорэмклэ, **2013-рэ илээсым итыгъэгъэзэ мазэ ехьулэу Адыгеим щыпсэурэмэ ащы-щэу нэбгырэ 547-мэ ВИЧ-ин-фекциер ялэу агъэунэфыгъ, 79-мэ узыр кьазыхагъэщыгъэр 2013-р ары. 2014-рэ илээсым имэзищ кыкылоцл нэбгырэ 20 джыри диспансер учетым хагъэуцагъ.** Анахьыбэу ахэр зыщагъэунэфыхэрэр Мыекъо-пэ, Тэхьутэмыкьое районхэр ыкли кьалэу Мыекъуапэ. ВИЧ-р зилэ бзылфыгъэхэм сабый 69-рэ кьафэхьугъ, ахэм ащы-щэу нэбгыри 5-м мы узыр кьа-хагъэщыгъ.

ВИЧ-инфекциер зилэхэу уче-тым хагъэуцохэу, альпылэхэу Адыгеим зыщырагъэжыагъэм кышыублагъэу нэбгыри 130-рэ дунаим ехыжыгъ, 27-р 2013-рэ илээсыр ары.

Непэ, СПИД-м иллыкыгъэхэр агу кызыщагъэкыжырэ ма-фэм, пстэуми аналэ тыргъа-дзэ тшлойгъу ВИЧ-р наркоман-хэм яузэу зэралытэщыгъэр зэрэтекыгъэр. Социальнэ ста-тусэу цыфым илэми, зыщып-

сэурэми, зыщыщ лъэккыми, ныбжыми ар ялэытыгъэп. Цыфым ащ зыщыхъумэным фэшл зыфэсакыжынкхын, гупшы-сэн, наркотикхэр лэкыб шылы-нхэ фае. Хэти ар кынынэсын ыпэкышщт шэпхъэнчэу ищы-лэккэ-псэуккэ гъэпсыгъэмэ. Джащ фэдэуи ащ зыщыхъу-мэн плъэкышщт, сымаджэм илэ е инэмыкк биологическэ псы-шъохэр кыпхэмыхьэхэмэ. Арышъ, шъузыфэсакыжы!

Жьоныгъоккэ мазэр екыфэ СПИД-м ыкли зэпахырэ узхэм апэуцужыгъэнымклэ Адыгэ республикэ Гупчэм щыклошщт «Зыуплэккыжы, ВИЧ уилэмэ зэгъашлэ!» зыфилорэ лфотхьаб-зэр. Сыхьатыр 8.00-м кышы-ублагъэу 15.00-м нэс «цыхъэ-шлэгъу телефонэу» номерэу **52-10-51-р** зилэмклэ шъукы-теомэ, шъузыгъэгумэкырэ уп-члэхэм яджэуапхэр жъугъоты-жышщтых.

СПИД-м ыкли зэпахырэ узхэм апэуцужыгъэнымклэ Гупчэм иврач шхьалэу Л.В. МАРТЬЯНОВА.

Иэшъабэх, хъупхъэх

Тихэгъэгъушхоу Урысыеми, ащ хэхьэрэ субъектхэми, ти Адыгэ Республики медсестра чан хъупхъэхэу лфот ащызышлэхэрэм япчъагъэ миныбэу кьалытэ, ау анахь шлагъор ахэм яхьа-тырккэ цыфыбэр алэа кыи-зэрэтеуцожьыхэрэр ары.

Республикэ ыкли кьэлэ сы-мэджджэхэми, Адыгеим ирай-он зэфэшхьафхэм ялээпккэ чыпкэхэми зыцлэ шлыккэ, дахэ-клэ еплонэу, илээсыбэ хьугъэу цыфым ипсауныгъэ икьэуухъ-мэн хъупхъэу дэлажъэхэрэр ялэх. Ахэм ацлэ кызыщыралорэ рээзэныгъэ тхылхэрэ, тигъгъэ цыкыла фабэхэри тигъэзет кье-хьэх. Ахэм зэккэми ацлэ кьетлон тымылэкышщтыми, Шэуджэн-хьэблэ район сымэджджэу Панов Руслэан зиврач шхьа-лэм лэшъабэу, хъупхъэу, зилоф зикласэу, сымаджэ пэпчэ фэ-гумэккэу, зэрилэккэу ишлуагъэ ригъэккэу медсестрабэ — Шы-нэхьо Фатимэ, Быштэккэ Зое, Ллэхьусэжэ Марыет, Тутарыщ Риммэ, Хьамыцу Фатимэ, Ша-кирэ Назрэт, Гыш Асе, Уп-члэжыккэ Марыет афэрэзэу зэрэлутхэр, ахэм гъунэнчэу мы сымэджджэхэм кычлэфэу, зишлуагъэ арагъэккырэ нэбгырэ пэпчэ зэрафэрэзэр, псауныгъэ-клэ, насыпккэ ащымыгъупшэжы-хэу зэрафэлъалохэрэр клэсэ-гъэтхыи.

Цыфыр — лъапкэ, ащ уедэ-хэшлэным, игумэккыгъо фэбгъэп-сынклэным нахь псапэ щылэп-щтын. Сымаджэхэр яузхэмккэ, яшэнхэмккэ зэтэккы, нэбгы-рэ пэпчэ ифэныкыуагъэ ыкли шлоигъом тебгъафэу, ыгу кыи-дэпшаеу, цыхъэ кызыфэбгъэшлэу ыкли ипсауныгъэ зэтеуцожы-нымклэ шхьалэу уфэхъуныр — джары лэпэлэсагъэр, цыфыгъэ хабзэр! Ар бэмэ кьадэхъу, ны-дэльфэу лэзэн шлыккэ-хабзэ-хэр зыхалхьэри ахэтых.

Псауныгъэр хэтрэ цыфккэ

апэрэ, ар уилэмэ, адырэ шло-игъоныгъэ пчъагъэри бгъотыщт. Типсауныгъэ иухъумэккэ мед-сестра купышхом, шлоу ашлэрэр зэхэтшыккэу, лъытэныгъэ афэт-шлэу джары ацлэ тигуапэу кызыккэторэр.

Исэнэхъат иклас ыкли пфихъожышщтэп

Адыгеим ит лэзэпкэ учреж-дениябэмэ ащыщ а 1-рэ рес-публикэ поликлиникэу урамэу Комсомольскэм, зы квартал имыккыккэ республикэ сымэ-джэщым пэлудзыгъэу, ау ащ епхыгъэу лфот зышлэу щытыр. Мы поликлиникэр зэрэспуб-ликэу, район зэфэшхьафхэм, кьуаджэхэм, станицэхэм, кьу-тырхэм кьарыккырэ сымаджэ-хэм, ыкли кьэлэдэсхэм, лфот адэзышлэу гъэпсыгъэ. Поликли-никэм илээсыбэ хьугъэу лутэу, ащ ипроцедурнэ кабинет имед-сестрау, зисэнэхъат зикласэу, фэшъыпккэу, сымаджэ пэпчэ

ежы щыщ фэбэгъэ-лэшлугъэ езы-тэу **Шыккыултыр Симэ Хьы-сэ ыпхъум** нэлуасэ шъуфэс-шымэ, илофшлэккэ шъуцызгъэ-гъуазэмэ сшлойгъу.

Симэ цыкылугъэ халат фыжы зыщыгъэхэм альпылэу, ыгуккэ яхъуапсэу, зафигъадэмэ шло-игъоу зырегажъэм. Пшээшъэ-жыем джащыгъум ыгу пытэу риубытэгъагъ сымаджэм ыгу хэбгъэхъон ыкли уфэсакъэу уелэзэн зэрэфаер зэрэапэрэй-хэр. Дысыгъэр, пхъэшагъэр узым ригъэзыгъэм кызыремы-ккышщтхэр тлэккы-тлэккыуэ ышлагъ. Игуапэу кинофильмэхэу врач дэгъухэр, медсестра ныбжыккэ хъупхъэхэр зыхэтхэм яплъы-щтыгъэ. Лъэшэу клэхъопсыщтыгъ врач хъуным. Пшээшъэжыер ыныбжы зэкъум кьоджэ еджа-плэм члэхъагъ, дэгъоу еджагъ. Я 8-рэ классыр кызыеухым Мыекъопэ медуцилищым члэ-хъагъ ыкли кылухыгъ. Джаушщтэу кьуаджэу Улапэ щапкыгъэ пшъа-шъэр медицинэм игъоу мы-псынклэ гъэшлэгъон техъагъ. Симэ лфотшлэныр Адыгэ хэку

сымэджджым терапиемклэ иот-делениеу Ирина Васильевна Ерохинар зипэщагъэм щыри-гъэжыагъ. Илээс 43-рэ а ма-фэм тешлэжыгъэми, апэрэ лъэ-бэккыхэр исэнэхъатккэ зэри-шыгъэхэр Шыккыултыр Симэ непи щыгъупшэрэп.

— Сиеджджэн медуцилищ ужым зэрэсшлойгъуагъэу лъыз-гъэккэторэнэу хьугъэп, сянэ изэ-кыуагъ, сшы исабыи бын лъэ-хэсыгъ, сятэ силэжыгъэп, — кьелуатэ Симэ. — Ау врач сымыхъугъэми, синасып кыи-хыи, ренэу силофшлэн лъагъо цыф дэгъухэм, инхэм, еджэгъэ-гъэсагъэхэм, узыкырыплъын шэныбэр зыхалхьэ врачхэм са-щылуагъэ. Сиапэрэ лфотшлэгъу илээсхэм щысэтэхыплэ сфэхъ-гъэх а лъэхъаным отделени-ем ипэщагъэу, цыфышлоу Ирина Васильевна Ерохинар, Нэхэе Мирэ Мосэ ыпхъур, кардиоло-гиемклэ отделением сызачэ-жыем врач лэпэлэсэщтыгъэу Даур Сусанэ Тыркубий ыпхъур, ахэм иккун шлэныгъи, шлыккэ-хабзи, цыфыгъэ шэни кьаккэ-рысхыгъ. Кьыхъэгъэщымэ сшло-игъор, мыщ фэдиз илээсыбэу лфот зысшлэрэм зэ хэсхыгъэ сэнэхъатымклэ сыккэгъожъэу кызырэхэмыккыгъэр ары, сэ сфэлэккырэ мафэ кьэс сыма-джэхэм афасшлэу, ахэм зэра-лотэжыерэм сигъэгъушхошщтыгъ. Сымэджджэ хьылъагъэхэр ары-ми умышлэжынкхэу, уапашъ-хъэ нэшх-гущхэу кызыиуцожы-хэккэ, ори уагъэгъушлэ, пшлэрэ лфотымккэ нахь цыхъэ зыфьуа-гъэшлэжыи, уагъэлэжыи. Фэлэ-фэшлэ гъэнэфагъэхэм ямыза-къоу, узым ылыгъ сымаджэм ыгу цыхъэрэ-щышлэрэр ип-лээгъулыккыным, ащ елытыгъэу, уеушъыныным, уфэшъэбэным, узэрэфэгумэккырэ ебгъэшлэшъ-ным лъэшэу мэхъанэ ил — клэ-ккэу кьэллон хъумэ, медсест-рам ыналэ иккыу сымаджэм ты-ригъэтымэ, узыр нахь гъэхъу-жыгъэгъушлэ мэхъу, амал горэ щылахэмэ. Сэ медицинэр зэ-рэмыпсынклэр дэгъоу сэшлэ, ау

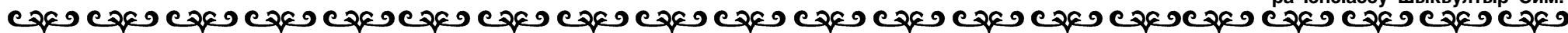
псауныгъэм изэтэгъэуцожыи хэтырэ цыфккэи узафэу удэлэ-жынымклэ сэ **сисэнэхъат — шлушлэпкэ,** — ело Симэ. — «Тхьауегъэпсэу» шъэ пчъагъэу кысалуагъэр зэхэхъожьмэ, сэ Тхьэм шлу пстэури кызырэрэ-сипэсыщтыр сэшлэ, — ело, ма-ккэу логушлыккэ бзылфыгъэр.

1972-рэ илээсым щегъэжыа-гъэу апэрэ республикэ поли-клиникэм ипроцедурнэ каби-нет имедсестрау лфот ешлэ Шыккыултыр Симэ. Бзылфыгъэ лэпс-лэпс шабэр ябгъэшлэжыи имышкылагъэу, узыгуабэм агъэ-гумэккырэ цыфхэу ащ еопла-гъэхэм дэгъоу ашлэ. Лъынт-фэм лъы хышъыи, укол ешлыи, нэмыккыи медсестра лэпккэ-лэпккырэ фэсакъэу, шабэу, гуапэу мэлэбэ. Зэккэ илоккэ-шыккэклэ ухэтми кыпфэсакъэу кыбдеклоккы, арыба сыма-джэми анахь ищыккылагъэр — уфэсакыжыныр, уфэшъыпккэныр. Шыккыултыр Симэ лфотым ецы-палэу, ыгъэгъубжэу, ыгъэдысырэм ащыщэп, сыда плэмэ гъоцагъэу ар медицинэм кьыхэхъагъэп, ыгуккэ шлоигъоу, ыгъатхъэу, имэфэ лфотшлэн пэпчэ клэгушлоу игъашлэ кьэхъы. Цыфхэм язэ-щырэрэ, афишлэрэ пстэур сы-маджэхэм афэхъалэлэу ешлэ ыкли кьашъхъапэ.

Шыккыултыр Симэ ипшъашъэу Хьацлэцлэ Сусанэ Аслан ып-хъури янэ илээгъо зафэ теу-цагъ, Краснодар дэт медака-демиер кылухыгъэу Мыекъо-пэ кьэлэ сымэджджым тера-пиемклэ иотделение иврач ныбжыккэ. Яни, ыпхъуи — медицинэм игъоу шъуамбгъо тетхэм, цыфхэм япсауныгъэ икьэуухъумэнклэ лфотшхор зы-шлэхэрэм ямурад инхэр кьа-дэхъунэу, псауныгъэ дахэ ялэ-нэу, шлоу алэжыерэр афэбэгъо-нэу афэтэлэ. Адыгеим имед-сестра хъупхъэхэм зэккэми ямафэ пэпчэ нефэнынэу, гушло-гъонэу тафэлъало.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтым итыр: **республи-кэ поликлиникэм имедсест-ра лэпэлэсэу Шыккыултыр Сим.**

МЭФЭКИ ЗЭУКИЭГЪУ

Теклоныгээр кызыдахыгээр илэс 69-рэ зэрэхугъэм фэгъэхыгъэ мэфэки лфотхьабзэ Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджаплэ «Сэ сынэхэмклэ заор слъэгъугъэ» ылоу, отставкэм щылэ контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу Мэджидэ Мыхьамодэ ыкьор зыхэлэжыгъэр щыкьуагъ.

«Сэ сынэхэмклэ заор слъэгъугъэ»

Тхьагъэпсэу Мэджидэ жьоныгуаклэм и 31-м, 1929-рэ илэсым Шэуджэн районым ит къуаджэу Хьатыгъужыкьуае кышыгъугъ. Килэзэ лэахьор еджаплэм щеджэщтыгъ ыкли «Майшвейпромом» иартель рабочэу щылажэщтыгъ. 1946-рэ илэсым Мыекьопэ гурыт еджаплэм ия 10-рэ класс ащ кыуыгъ. Члэхьагъу ушэтынхэр дэгъоу ытыхи, Тхьагъэпсэу Мэджидэ Каспийскэ апшээрэ военнэ-хы училищэу Баку дэ-тым члэхьагъагъ.

Еджэныр зеухым, Хышлуцлэ ухьумэкълэ кьухьэхэм арысыгъ, ащ ыужым, илэс 35-р — Темыр флотым епхыгъагъ. Кур-сантэу ригъажыи, кьулыкьу гъогу ин кыкьлугъ: кьухьэм икомандир илэпылэгъоу, разведкэ отрядым идивизион икомандирэу, флотым иразведкэ ихэушхьафыкьыгъэ бригадэ икомандирэу щытыгъ, Темыр флотым зэо гъэлорышлэнымклэ иштаб ипашэ игодзагъ, контр-адмиралыгъ.

Тхьагъэпсэу Мэджидэ Жьогъо Пльыжым иорденитлу, орденэу «За службу Родине» СССР-м и Улэшыгъэ Кьуачлэхэм гуетыныгъэ хэлъэу зэрахэтыгъэм пае медаль 14 кыфагъэ-шъошагъэх.

Отставкэм зыклогъэ уж контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу общественнэ щылакълэм чанэу хэлэжэ. Урысые флотым иветеранхэм я Совет ипашэ, АР-м и МВД щызэхэхэгъэ Общественнэ Советым хэт.

Илэсыбэрэ пылухьанчъэу Советскэ Союзым и Хы-Дзэ флот кьулыкьур зэрэщыхыгъэу, Адыгэ Республикэм ищылэкълэ ыкли лъэпкъ зэгурьоньгъэр ащ цыгъэпытэгъэным илахьышхо зэрэхилхьэрэм, ныбжьыкълэхэм явоеннэ-патриотическэ плуныгъэ ишъыпкъэу зэрэхэлэжэрэм пае Тхьагъэпсэу Мэджидэ Мыхьамодэ ыкьом тиреспубликэкълэ анахь кьэралыгъо тын лъаплэу, медалэу «Адыгеим и Щытхьузехъ» зыфилорэр кыфагъэ-шъошагъ.

Уиблэкыгъэ умышлэу непэрэ мафэм уасэ фэшлыгуай. Джары Хэгъэгу зэошхор зыфэдагъэр ныбжьыкълэхэм икьоу афилотыкылгъэн зыкыфаер. Заор зыльэгъугъэхэу, зынэ клэкыпагъэхэм анахьышлоу ар хэти ышлэрэп. Мэфэки лфотхьабзэм кырагъэблэгъагъэх ыкли хэлэжыгъэх отставкэм щылэхэу контр-адмиралэу М. Тхьагъэпсэу, полковникэу А. Цыкьлүшъэр, генерал-майорэу А. Дорофеевыр.

Теклоныгъэм и Мафэ фэгъэхыгъэ зэхэхьэр шуфэс псалэкълэ кызылэуихыгъ Лъэпкъ

тхылъеджаплэм илофышлэу Кучмэз Аминэт, ветеранхэми, зэлукълэм хэлэжэрэ пстэуми мамырныгъэкълэ, псауныгъэкълэ, гушлуагъокълэ кьафэлъэуагъ.

Зэлукълэгъум хэлэжэрэ ныбжьыкълэхэм ацлэкълэ искусствэхэмклэ Адыгэ республикэ колледжэу Тхьабысым Умарэ ыцлэ зыхьырэм иорэдыло отделение щеджэу Вазген Гулян Теклоныгъэшхор кытфыдзыхыгъэхэм апае, «Журавли», «Берегите друзей» зыфилорэ орэдхэу Р. Гамзатовым игушылэхэм арылхэр кылуагъэх, бэри лэгу фытеуагъэх.

Мэфэки зэлукълэгъур лыгъэ-клотагъ ыкли зэрищагъ АР-м изаслуженнэ врачэу, медицинэ шлэныгъэхэмклэ кандидатэу, отставкэм щылэ полковникэу Цыкьлүшъэ Аслъан.

Зэлукълэгъум бэ зыльэгъугъэу ыкли бэ зышлэу контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу, Хы флотым ихьышъэ ыкли шъыпкъэгъэ-зэфагъэр зигъогу генералэу Дорофеевыр зэрэхэлэжыгъэхэр кылуагъ, гушылэр Мэджидэ фигъэшъошагъ.

— Ныбджэгъу лъаплэхэр! Тинепэрэ зэхэхьэ Теклоныгъэм

сэум кышыгы. Ежэ Мэджидэ ятэшэу Тхьагъэпсэу Ахьмэд зэриплугъэр, ащ ыдэжэ кышэжыи Мыекьуапэ зэрэщеджагъэр, ятэшым Ким цлэу зэрэ-фиусыгъагъэр, ащклэ зэрэджэщтыгъэр, мы цлэм имэхьан кыылотагъэх. Ау заор кызыжэжэм, ятэшэу Тхьагъэпсэу Ахьмэди ащ кьуагъэ, хэкьлодагъ. Джащыгъум Мэджидэ лэа-хьуагъ, советскэ кьэралыгъом готэу, пионер, комсомол организацие-хэм ясатыр хэтэу зыкы-зэрилатыгъэм ягугъу кышыгы. Тикъэралыгъо кыткълэхьухьэр лэужжэр лыгъэ-цыфыгъэ ахэлъэу плугъэнхэм лэшэу ыналэ сыдигъуи зэрэтетыгъэр кыыхыгъэщыгъ.

Адыгеир ыкли Мыекьуапэ нэмыцхэм 1942-рэ илэсым шышхьэлум и 9-м зэраштэгъагъэм кышчыуцугъ. Унитлукълэ плэ-гъугъэу, зэхэпшагъэр ныбжьырэу гум кьенэба. Янэжэ игысэу пыйхэм гъэры ашлыгъэ тичыфхэр зыдэс лагерэу Мые-

агъэмысэрэ цыфхэр — жьи, кли, сабыи ямылэу, дащыхэти, кьэлэ гъунэм зэрэцауклы-

Искусствэхэмклэ республикэ колледжым истудентэу Вазген Гулян зэо орэдхэр кьелэ.

щтыгъэхэр, Мыекьуапэ игъу-напкъэхэр хьадэхэмклэ кьэ-дзыхьагъэ зэрэхугъагъэр

и Мафэ фэгъэхыгъ. Арышъ, тизэлукълэгъу лыхьужыныгъэм исыхьатэу орэхэу, — ылуагъ ащ.

Непэрэ клэлаклэхэм щылэкълэ амал дахэ, шлэныгъэ-кьулай гъэшлэгъонхэр зэрэлэхэр игушылэ щыкылгъэ-хьыгъ. Ащ пьдзагъэу, заор ежэ ынэмэ аклэкыгъэу, илэс 12 — 13-м итыгъэ кьодыеми, а кьиныгъор ышхьэкълэ зэрэзехишлагъэр клэкълэу кыылотагъ. 1932-рэ илэсым, илэс 24-рэ нахь ымыныбжыгъу, «Тройкэм» ыубзэгъуи, ятэ дащи зэрагъэкьодыгъэм, ятэкълэ янэжэ Совет хабзэм ыгукълэ фэкъабзэу, партийнэ активистэу зэрэщытыгъэм ягугъу Тхьагъэп-

кьопэ кьэлэ цыпэм щылэм зэрэкьодыгъэхэр, янэжэ ушхьагъухэр ышлызэ, тхьаркьохэм афедзы фэдэу хигъэ-кьуакълэзэ, чыплэ кьин ифэгъэ цыфхэм гъомылапхэр зэрэ-фитэкьущтыгъэр ыгу кыыгъэкълэжыгъ. Пыим ыштэгъэ Мыекьуапэ макьи лъакьи зэрэдэмылукьыжыщтыгъэр, ежхэр кьэлэ гупчэм, урамхэу Пролетарскэмрэ Ленинымрэ зыщызеуалэрэм тет унэ щэ зэтетым зэрэчлэсыгъэхэр, цыфхэр зэфэгумэкълэжыгъэхэр зэрэ-зедэлэжыщтыгъэхэр кыылотагъэх. Пчыхьапэрэ кьалэм гумэкълэ шынагъор кызырэдэу-цощтыгъэр: нэмыцхэм мы уахьтэм

кыылотагъэх. Мэзитфым кы-кьлоцл Адыгэ хэкур, Мыекьуапэ мы хьазабым хэтыгъэх, ау Дзэ Пльыжым ыкьуачлэ ригъэ-кьуи, нэмыц-хьункьлохэр тичыгу зэрэрифыжыгъэхэр, фашистхэр ашхьэ псынклэу лухьыжыным зэрэпылгыгъэхэр кыылотагъэх.

Гъэшлэ гъогушхо гъэшлэгъон кьэзыкьлугъэ контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу Мэджидэ Хэгъэгу зэошхор зыфэдагъэр, СССР-м кьэралыгъо 14 кызырэдэу-щтыгъэр, пстэумкли зэошхом кьэралыгъо 61-рэ хэцагъэ зэрэхугъагъэр, ау советскэ цыфхэм ялыгъэ-гушхуагъэ жьалымыгъэм, зэо машлом

зэратекьуагъэр, тикъэралыгъо Теклоныгъэр кьин дэдэу кызыр-эфыдэкьыгъэр — нэбгырэ миллион 27-рэ заом зэрэхэкьло-дагъэр, ау пыижэ бзаджем Хэгъэгур зэрэцаухьумагъэр кылгъэ-хьыгъ.

Лфотхьабзэм хэлэжэрэ ныбжьыкълэхэу — Адыгэ клэзэгъэ-джэ колледжэу Хьу. Андырхьуае ыцлэ зыхьырэм ыкли искусствэхэмклэ Адыгэ республикэ колледжэу Тхьабысым Умарэ ыцлэкълэ щытым кьары-кыгъэхэм ащыщхэм зэо темэр ашлогъэшлэгъонэу упчлэхэр кьатыгъэх: «Хэта а илэс фыртынэхэм кьэралыгъохэм ащыщхэу СССР-м кьыделэщты-гъэхэр?» «Нэмыцхэм язэрод-ром тыхэу итыгъэр шьыпкъа?» — мыхэм анэмыкълэхэми агъэ-гумэкълэхэу кьакьлэупчлэгъэх, джэ-уапхэри зэхэугуфыкыгъэу агъо-тыгъэх. Мамырныгъэр заом зэрэнахь лэшыр ветеранхэм ягушылэ кыыхэщыгъ.

Генерал-майорэу А. Дорофеевым ежэ ышхьэкълэ зэошхом хэшлык дэгъу зэрэфыри-лэр мыгъуащэу блэкыгъэ заом ехьыллэгъэ кьэбар клэкълэхэм ягугъу кышыгы, ау анахь мэхьанэ зэритэу игушылэ кыы-хыгъэщыгъэр апэрэ адыгэ контр-адмиралэу Тхьагъэпсэу Мэджидэ Мыхьамодэ ыкьом фэдэ лыгъэ зыхэлэ цыфышхохэр зилэ Хэгъэгум утеклонэу зэрэщымытыр ары.

Ежэ А.А. Дорофеевыр Адыгэ Республикэм игъэпсын-зэтэгъэ-уцон анахь чанэу, хьалэлэу хэлэжыгъэхэм, непи Адыгеим ыкли хэгъэгъушхоу Урысыем ямамырныгъэ гъэпытэгъэным мыпшыжыгъэу дэлажыгъэхэрэм ащыщ, бэ зыльэгъугъэ, бэ зы-пэкълэкыгъэ цыф гъэшлэгъон, дзэ кьулыкьушлагъ. Мэфэким хэлэжыгъэхэрэм анахьэу агъэ-шлэгъуагъэр Дорофеевыр нэ-гушлэ-шъырытэу пианинэм клэ-рытлысхьы, «мамырныгъэм иорэд пстэуми кьэтэжыгъагу!» ылуи, ащ ылапэхэр музыкэ лэмэ-псымэм ригъачъэхэи, орэдэу «Катюшэр» кызырэрэгъэпшы-кьлутлукыгъэр ары. Ини, цы-кьлуи нэгъэуплэплэгъум агухэр мэкьамэм зэлыуытыгъэх, пстэ-уми зэдырагъаштэу «Катюшэр» агъэжынычэу кызыдалагъ, гуапэ хьуцтыгъэр ветеранхэм ямы-закъоу, ныбжьыкълэхэми орэдыр, ащ хэлэ гушылэхэр дэгъоу зэрэ-рашлэрэр, дахэу кызырэлорэр ары. Уиблэкыгъэ улыпплъэ-жызызэ, уимэфакълэ уфэклоньр акьылыгъ. Мамырныгъэр, Теклоныгъэр орэбагъох!

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр лэшыны Аслъан тырихыгъэх.

ГЪЭТХАПЭ. Псэ зыпытыр зэклэ тыгэм щэгүшүкы. Жьы кьаб-зэм гум зыкырегьэлэты, кьуачлэм кыыхегьахь. Мэз лужьу зытет кьушхьэхэр шьошэ шхуантлэр зыщальэным дэгужахь. Бзыухэм ячэчэ макь, псыхьо чьэрым ымакы, огу кьэргьо льягэми гур кьагьэчэфы. Тыкьэзыуцухьэрэ дунаим идэ-хагьэ нэм фэплэкьырэп. Сызьумэхьыгьэ дэхагьэм сыкылэпыкыжы сшолгоуо машинэу сызэрысым икьлэ хэзгьэхуагь. Чыжьэп непэ сызде-хьагьэр, кьэлэ рэхьат, кьэлэ дэхэ цыкылоу Шытхьалэ сызда-клорэр.

Гукьэкыжхьэм сызэлъашта-гьэти, кьэлэ дэхьэгьум дэжэ машинэр кыщызгьэуцугь. Уиклэ-лэцыкылугом плъэгьугьэр зэклэ дэгьоу гум кьенэжы... Сянэ-рэ нэмыкь бзыльфыгьэхэмрэ сыргьэу сьэу тикьоджэ цыкылу тыкыкыпты, станицэу Шытхьалэ тыкызырэкьлоштыгьэр нэм кыкылуцожьы. Зеоуж ильэсхэр кьиныгьэх. Цыфхэм ашхын икьун зэрагьотылэжыщтыгьэп, тикьуаджэ щыц хульфыгьабэ заом цыфэхыгьагь. Арыти, бзыльфыгьэхэм лүтэным хэшлы-кыгьэ плуаблэхэр, лальмэхьэр, мэтэ зэфэшхьафхэр станицэу Шытхьалэ ахьыхэти, хатэм халь-хьащт картофкьлэ, джэнчыкьлэ, натрыфкьлэ кьахьожыщтыгь.

Станицэ гупчэм радио мэкьэ-шхо кыщылуштыгь. Ащ «кьэзы-лорэр Москва!» кьызылорэр сшотэрэзыгьэп. «Кьалэр цыфэп ныйла, сьдэуштыгь ар кьэгущылэн ыльэкыштыгь?» — слотыгьэ.

Ау нахьыжхьэм сыкьагьэтэ-рэзыжыщтыгь:

— Радиом тэрэзэу кьелол! Цыфым фэдэу Москви псэ пытыш кьэгущыгь.

Тянэхэм урыс гущылу ашлэ-щтыгьэр мыбагьэми, кьэзэкь бзыльфыгьэхэм кьалохэрэр кьагурылоштыгь. Шытхьалэ бзыль-фыгьэхэм адэжэ кыщылуштыгь-гьэ адыгэ бзыльфыгьэхэр агьэ-гьуащтыгьэхэп ыкы фэтэрып-клэм ычылпэ матэ е плуаблэ кьалахыщтыгь. Хэгьэу зеошхом хэфыкьухьэгьэ, сэкьатныгьэ хэзыхыгьэ хульфыгьэ лэцэхэми, лъащэхэми бзыльфыгьэхэм ауж закьыраганэщтыгьэп. Ахэм станицэ тучаным гьучылунахэр е кьэлэпчэ хьалкьхэр кьыща-щэфыщтыгьэх. Шытхьалэ бзыль-фыгьэ бэрчэтхэм кьауалэхэрэр борщ лэшүкьлэ бэрэ ахьаклэщты-гьэх. Тэ, клэлэцыкылухэм, ар лъэ-шэу тыгу рихьыщтыгь.

Рамэ дахэхэм адэт Тхьэ сурэтхэр занкьлэу кьызырэтлуп-лъэхэрэр дгьэшлагьоштыгьэ. «Тхьэм исурэт адэ пшы ху-штыгь?» Тлоти нэбэ-набэу тызэп-лэжыщтыгь. Пчягьэрэ кьы-клэтлэтыкыжызы, Христос «Хи-ристкьлэ» теджэщтыгь. Тикьуаджэ дэсыгьэ нью нашхьоу Кристи-ни — лэшлоу ыушхьыгьэхэр тэзгьэхыщтыгьэ нью хьа-лэмэтыми ыцлэ дахэ тцунтхьэзэ, «Хиристкьлэ» теджэщтыгь. Кьэ-зэкь пшашьэм тикьуаджэ щыц клалэм унагьо диши, сабыл дэ-хабэ кьыпыфагь, ахэми «Хиристэ-кьокьлэ» тяджэщтыгь. Нэмазлы-кыым теуцоти, ар Тхьэм ельэлу-щтыгь, нэмаз охьтитфым щыц блигьэкыштыгьэп.

Темыр Кавказым имэшлоку-гьоу станцихэм ащыц Шытхьалэ зыдашыхьэм кьэлацлэ кьыфауыгь ыкы кьэмышлэжы-нэу итеплэкьлэ зызырэхьокыгь.

Шытхьалэ имэшлокугьоу стан-цие епхыгьэ гукьэкыжхьэм сищылэныгьэ чылпэшхо щаубыты.

Систудентыгьо лъэхьан мыш текырэ мэшлокухэмкьлэ сызы-щеджэрэ чылпэхэм санэсыщ-тыгь. Хэгьэу чыжэ горэм се-жыагьэми, мэшлокум мыш сыщи-тысхьэти, Москва нэс ськьло-

Шушлэным емызэщтырэ паш

Очерк

щтыгь, етланэ самолеткьлэ сы-былыщтыгь.

Гукьэкыжхьэр, гукьэкыжхьэр... Ыльэгьугьэ, ыгьэхьэгьэ пстэури цыфым ишлэжэ кьы-хэнэ. Тихэгьэгушхо икьэлэ зэ-фэшхьафхэм еджэныр кьазы-щысэуэхым кьалэу Мыекьуапэ кьэзгьэзэжыгь. Сурэтышл куп тыхьоу Шытхьалэ икультурнэ псэуальэхэм — зы шылэныгьэ гьогу теуцуагьэхэр зыщызэгьуа-хэхэрэ Унэм, Афганистан шы-зэогьэ лыхьужьхэм, нэу шыгьор-рэм ясаугьэтэ язэтэгьэпсыхьан тыдэлэжыагь, Хэгьэу зеошхом и Лыхьужьхэм я Пчэгү дгьэкьэ-жыгь.

лоф зыщытлэрэ чылпэхэм зы хульфыгьэ гохь горэ бэрэ ащыслэгьуштыгь. Хульфыгьэ нэ шхонтлэ мыльэпэ-льэгэ мытырэу жэкьлэ-пакьлэ зытетыр Шытхьалэ иадминистрацие иури-стэу кьычлэкьыгь. Имгрунт Иван Иван ыкьом иппакьлэкьлэ зэрэ-цыф лушыр, зэрэакьылышлор кьыхэщыщтыгь.

Имгрунт Иван ыкьор 1961-рэ ильэсым жьоныгуаклэм и 28-м кьэхьугь. Апшэрэ гьэсэнэгыш ил. 2005-рэ ильэсым Ростов дэт кьэралыгьо университетыр кьы-ухыгь. Биологие шлэныгьэхэмкьлэ кандидат. 2000-рэ ильэсым кьы-щыублагьэу 2003-рэ ильэсым нэс Кубанскэ кьэралыгьо медици-нэ академием экономикэмрэ гьэлорышлэнымрэкьлэ и Институт щеджагь. 1982-рэ ильэсым кьы-щегьэжыагьэу 1986-рэ ильэсым нэс Свердловскэ юридическэ институтым щеджагь. 1978-рэ ильэсым кьыщегьэжыагьэу 1979-рэ ильэсым нэс Запорожскэ гу-рыт еджаплэм иклэлэгьаджэу лоф ышлагь. 1979-рэ ильэсым кьыщегьэжыагьэу 1981-рэ ильэ-сым нэс Советскэ дзэм кьы-лыкьу щихыгь. 1981-рэ ильэ-сым кьыщегьэжыагьэу 1982-рэ ильэсым нэс Тургайскэ хэкум и Кийминскэ район исовхозэу Лениным ыцлэкьлэ щытым ра-бочэу лоф щылагь. 1986-рэ ильэ-сым кьыщегьэжыагьэу 1993-рэ ильэсым нэс следователэу, сле-дователь шхьалэу, Кара-Калпак-скэ Автоном Советскэ Социали-стическэ Республикэм ипроку-ратурэ прокурорым илэпылэгьу шхьалэу щылэжыагь. 1992-рэ ильэсым Целиноград хэкум ипрокуратурэ иследовател шхьа-лэу щытыгь. 1992-рэ ильэсым кьыщегьэжыагьэу 1993-рэ ильэ-

сым нэс Шытхьалэ ирайон про-куратурэ иследователыгь. 1993-рэ ильэсым кьыщегьэжы-агьэу 1995-рэ ильэсым нэс Шытхьалэ ирайон прокуратурэ ипро-курор игуадзэу щытыгь. 1995-рэ ильэсым кьыщегьэжыагьэу 2000-рэ ильэсым нэс Шытхьалэ ирайон прокуратурэ ипрокуро-рыгь. 2000-рэ ильэсым кьыщегьэ-жыагьэу муниципальнэ гьэпсыкьлэ зилэ «Шытхьалэ районым» ипаш.

2001-рэ ильэсым медалэу «Пшызэ шьолыыр ихэхьоныгьэ илахьышхо зэрэхышхьагьэм фэшл» зыфилоу я II-рэ степень зилэр, «2002-рэ ильэсым ихы-ныгьу» зыфилоу дипломэу я III-рэ степень зилэр, 2010-рэ ильэсым медалэу «За укреп-

щагьажьэх.

Мы аужырэ ильэсхэм хими-ческэ предприятиешхом — пшэздэкьыжэу ыхьырымкьлэ гьу-нэпкьэ гьэнэфагьэ зилэ обще-ствэу «Еврохим-БМУ» зыфило-рэм илахьзэхэлэ обществэ зэлу-хыгьэу «Минеральнэ-химическэ компаниеу «Еврохим» (кь. Мос-ква) икьутамэ ихимическэ про-изводствэ хэпшыкьлэу зыкыи-тыгь. Зэхэуытагьэу пштэмэ, пстэумкьлэ районым продукцияу кьыщахьыжырым ипроцент 47-р ащ кьыдегьэкьы.

Предприятие зэфэшхьафхэр мэкьумэщ продукцием икьыдэ-гьэкьын фэгьэзагьэх. Лэжэклү-плэхэм гектар мин 67-рэ зэлыа-убыты.

ление боевого содружества» зыфилоу, орденэу «Хэгьэгу-м ыпашхьэ гьэхьагьэхэр зэрэ-щырилэхэм фэшл» зыфилоу имедалэу я II-рэ степень зилэр кьыфагьэшьошагьэх.

И.И. Имгрунт лофшлэкьлошху, псынклэу цыфхэм еклөлэкьлэ кьафигьотын ельэкьы, цыф пыт, ежэ ышхьэкьлэ зыфигьэклэтэжы-рэл, нэмыкьхэм и афигьэклэтэрэл. Унагьо ышлагь, кьорэ пхьурэ ил.

Шытхьалэ районыр Красно-дар краим икьыблэ-кьокьлпэкьлэ щыл, иэкономикэ хэхьоныгьэ ышлынымкьлэ кьушхьэлыапэр зэрэзэлыуытырэр лэрыфэгьоу щыт. Автомобиль гьогоу ащ пхырыкырым тетхэу кьушхьэлыэ чылплэ дахэхэм, хы лушом, Урысыем ичылпэхэу зинду-стриекьлэ хэхьоныгьэшхо зышлы-гьэхэм анэсынхэ альэкьышты. Мы районыр километрэ 90-кьлэ Красно-дар, километрэ 25-кьлэ Адыг-гэ Республикэм икьэлэ шхьалэу Мыекьуапэ апэчыжэ. Кьалэу Шытхьалэрэ кьоджэ псэуплэ 10-рэ мы районым хэхьэх. Шытхьалэ нэбгырэ мин 60, райо-ным — нэбгырэ мини 105-м ехьу щэпсэх. Федеральнэ мэхьанэ зилэ мэшлоку гьогухэр районым щыпхыркьых.

Районым политикэ, социальнэ, экономикэ лофхэр зыпкь щы-тых. Промышленностымрэ мэкьу-мэщымрэ ямызакьоу, зекьон, зы-гьэпсэфын лофым ыльэныкьокьлэ ащ хэхьоныгьэхэр ышлыгьэх. Ин-вестиционнэ площадкэхэр илэх. Районым иэкономикэклэ анахьэу мэхьанэ зилэхэр химическэ, пе-рерабатывающэ промышленно-стыр, псэолапхьэхэм якьыдэгьэ-кьынрэ фэлэ-фашлэхэм ягьэцэ-клэнрэ афэгьэзэгьэ лээныкьо-хэр арых. Мэкьу-мэщым, бал-неокомплексхэм язэгьэушом-бгьунклэ ащ амалышлэхэр илэх. Администрацияер инвесторхэм зэрафэгумэкьырым ыкы инве-стиционнэ лофшлэнымкьлэ право-вой лъэлсэ дэгьу зэрэщылэм яшлуагьэкьлэ бизнесымкьлэ щыльы-клотэн альэкьы. Бизнес иным-рэ гурытымрэ апыл предпр-ятии 138-мэ, предприятие цыкылу 1029-мэ районым лоф шашлэ. Тыгьэгьэзэ дагьэр, консерв зэфэшхьафхэр районым кьыщы-дагьэкьых, хьаджыгьэхэкьлэхэр

Муниципальнэ образованием ипшэрыл шхьалэхэм ащыц предприятиехэм ялофшлэнкьлэ ящыкьлэгьэ амалхэр ягьэгьотыгьэ-ныр, инвестиционнэ проектхэмкьлэ еклөлэкьлэ тэрэз кьэгьотыгьэныр.

Шытхьалэ районым социальнэ лээныкьом, унэ-коммунальнэ хьызмэтым япсэуальэхэр шагьэ-псых, псэуплэбэмэ газыр алы-лэсыгь. Пшызэ шьолыыр икуль-турэ кьызытегьэнэжыгьэнымкьлэ Шытхьалэ районыр краим цы-пэрытхэм ащыц. Джэрзымрэ гурыт лэшлэгьухэмрэ ялэхьан кьызыфагьэфедэщтыгьэ пкьыгьо хьалэмэтхэу кьалэм кьыщы-члэтыкыжыгьэхэри зэрэдунаеу непэ щызэлэашлэ хьугьэ.

Шытхьалэрэ кьоджэ псэуплэ-хэмрэ спорт псэолэ 82-рэ — спорт клуби 3, клэлэцыкылу-ны-жыкьлэ еджаплэу Олимпиадэхэм ахэлэжыщтыгь зыцагьэхьазы-хэрэр, шахмат клуб, бассейн, боксым, бэнэным зыщыфагьэ-сэрэ залыр, стадиони 2, спорт-ешлэплэ пчяагьэ ащагьэпсыгь. Кьэлэдэхэмрэ кьоджэдэхэмрэ яспартиадэхэр зэхашэх.

Селуу Великовечнэм псы лэзаплэу дэтыр лэжэ, лэ, кьуп-шхьэ, гу-лынтфэ, кышхо узхэм ягьэхьужьын фытегьэпсыхьагь. Мыщ лэзэплэ комплексшхо цагьэпсынэу гухэлэ ял.

А пстэур зилэшлагьэр зы нэ-бгырэп. Ар Шытхьалэ районым иадминистрациеу Имгрунт Иван Иван ыкьор зыпашэм игьэхьагь, районым зэкьлэ щыпсэххэрэм ялофшлэн кьыкьлэуагь.

Зы нэбгырэм ащ фэдиз шлушлагьэ илэн ыльэкьыштыгь. Ыльэкьыштыгь, ар цыфхэм шлу кьа-льэгьу, алытэ зыхьукьлэ. Лыжэ лушхэм арэуштыгь хьун зэрилэ-кыштыр кьалоу синьыжыкьлэгьу зэхэсхыгь. Синеральгьоу Иван Имгрунт лыч чэпхыгьэ, пэцэ дэгьу хьугьэ. Ащ цыфхэм ыгу афыхыгь. «Кьызырэлфыщыты пшолгоном фэдэу ори цыфым фыщыт» зыфилоу гущылэжыым рыгьуазэзэ ар мэпсэу.

Ситворчествэ епхыгьэу Шытхьалэрэ районымрэ япэцабэ-мэ салукьлэнэу хьугьэ. Ахэр — Шытхьалэ химкомбинатым ипа-щэу Алдошиныр, сатылуш орга-низацие инэу «Виктория» зы-филоу ипашэу Зуевыр, ад-министрацием ипашэу Имгрунт. Ахэм лытэныгьэшхо зэрэзэфы-рлэм, зыпыл лофым зэрегугьу-хэрэм, Иван Иван ыкьом илоф-

шлэнкьлэ амалышхьохэр зэрэлэ-кьлэхэм гу алыыстагь.

Кьалэу Шытхьалэ иадмини-страцие ипашэ икабинет райо-ным щыпсэххэрэр зырагьэб-лэгьэрэ, ахэм ялофыгьохэр зы-щызэхьафьэрэ мафэхэм мызэу, мытлоу сьчлэтынэу хьугьэшэ, кьэслон слэжыкьлэ зыкыфэзы-гьагьэхэрэм Иван Иван ыкьом ренэу ишлуагьэ зэраригьэкьлэр. лэнатлэм нахы цыфыгьэр ащ ыпэ регьэшы.

Ишлэшхуныгьэ кьыдэлажы-хэрэм сьдигьуи пашэм аригьэ-штэн зэрилэжыгьэр сэгьэшлагьо. Ащ хэти кьытыригьэнэн зэри-лэжыкьыштыр кьызыгурылуагь. Ащ шлуагьэу хэлэхэм ащыц цыфхэм заригьэкьлэн зэрилэжыгьэр, шлэ-ныгьэ куу, гулытэ чан зэри-лэр, лофэу ыгьэцакьлэрэм хэшлы-кышхо зэрэфырилэр. Муници-пальнэ образованием ипашэ цыфыгьэшхо хэлэ, ныбжэ, сэнэхьат зэфэшхьаф зилэхэм ыгу афызэлухыгь.

Лэпкь зэфэшхьафмэ кьа-хэкьыгьэхэр зэгурылохэр, зэдэ-лужхэу Шытхьалэ щызэдэпсэх. Имгрунт иадминистрацие шы-лажыэхэрэри лэпкь зэфэшхьа-фхэм кьахэкьыгьэх, ежыы-ри интернационалист шыпкьэу щыт. Пашэр илофшлэгьухэм дэгьоу агурэлэ, яунэхэм игуапэу арэхьэ ыкы хьэкьлэ льяплэм фэдэу сьдигьуи кьыпэгьокьых. Ащ ныбджэгьубэ Краснодар, крайми, Темыр Кавказым ирес-публикхэми, зэрэ Урысыеуи ащырил.

Иван Иван ыкьор сикьоджэ гупсэу Гьобэкуауи бэрэ ра-гьэблагьэ. Ар хэмылажэу мэфэклэ лофтхьабзэ гори кьуа-джэм щызэрахьэрэл сломэ сы-хэукоштыгь. Сурэт техыгабэ-мэ ар кьаушыхьаты.

Мары непи Гьобэкуае шы-мэфэклэшхошэ, кьыдэхьухьагь, иныбжыкьлэгьурэ игьашлэ кьы-хэфэгьэ ильэс нахьышлэхэмрэ ащ шигьэкуагьэхэп лонэу, кьоджэдэс ныбджэгьухэм ягьусэу ащ иурамхэм арэкьлэ. Европэ щыгьын мычлэпцлэ зэкьужьым диштэу хьурышхо пэлэ льягэу щыгьым ар нахь кьегьэшьуашло. Ынэгү гушлосыр кьыкышхо нэ чан, нэ лушхэмкьлэ хьалэлэу кьыплоплэ.

Ижыкьлэ кьыщегьэжыагьэу Кавказым исхэм хульфыгьэ палор лъэшэу агьэлаплэ. Пало птыгуныри ар зьер птыгуныри зэфагьадэ. Пало шхьэцаути-ным нахь хьайнапэ зи хуль-фыгьэмкьлэ щылэп.

Кавказым ыкьо шлагьоу, ин-тернационалист шыпкьэу Иван Имгрунт хьурышхо палор игуа-пэу зэрехьэ. Цыфыр дунаим кьызыкытехьорэр лэужжхэм лъэужышхо кьафигьэнэнэу, шлу горэ ышлэнэу ары. Муниципальнэ образованием ипашэ ащ фэдэ хабзэм рэгьуазэ.

Лыжэ луш горэм еупчыгьэх: — Ильэсхэр макьлох, бзыум нахы нахь псынклэу уахьтэр мэбыбы. Цыфым ищылэныгьэкьлэ сыда анахьэу мэхьанэ зилэр? Ащ джэуап кьаритыжыгь:

— Шлу шлэ, псым хадз. Цыфхэм насып кьафэзыжы-рэр ежыри насыпышло хушты. «Шлу зышлэрэм шлу пыщыл» зэралоу, Имгрунт Иван шлоу ышлэрэр зэрэмыкьлодыщтым, хахьо илэу ащ кьызырэфигьэ-зэжыщтым сицыхьэ тель.

КьАТ Теуцожь.
Урысыем ильэпкь сурэтыш,
Урысыем итхакьлэхэмрэ
ижурналистхэм я Союз-хэм ахэт.

ЮБИЛЕЙ ЗЭХАХЬЭХЭР

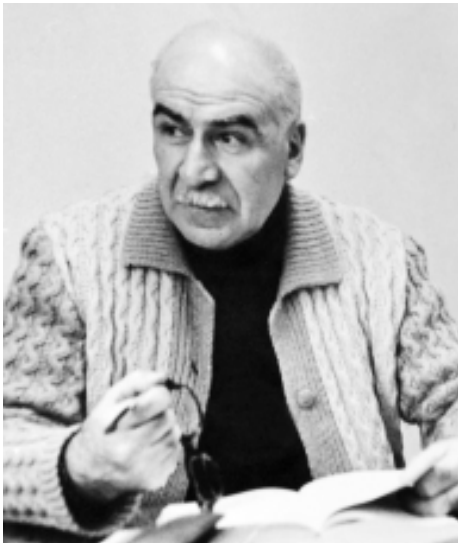
Ишлушлагъэ щылэныгъэм хэклөклэщтэп

Зэлашлэрэ режиссерэу, артистэу, РСФСР-м искусствэхэмкIэ изаслуженнэ Iофышлэшхоу, Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу Ахэджэго Мэджыдэ кытхэтыгъэмэ, илээси 100 зэрэхуштыгъэм фэгъэхыгъэ шлэжь юбилей пчыхъэзэхыхъэ Мыекьуапэ щыкIуагъ. Адыгэ Республикэм и Лэпкь театрэу Цэй Ибрахимэ ыцIэкIэ щытым идиректорэу, Урысыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгеим инароднэ артисткэу Зыхъэ Мэлайчэт зерищэгъэ зэхыхъэм ти Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан, Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, Адыгеим и Апшээрэ Хьыкум и Тхьаматэу Трэхъо Аслъан, культурэм иIофышлэхэр, искусствэр зышлогъэшлэгъонхэр, творческэ купхэр хэлэжьагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан пчыхъэзэхыхъэм кызырэчиуагъэу, КIэрэщэ Тембот, Кобл Якъуб, нэмыкIхэр Адыгеим цIэрылоу щыхъугъэх. Ахэджэго Мэджыди ишлушлагъэ хэгъэгум щызэлашлагъ. Театрэм хэхъоныгъэхэр ышлынхэм егъэжаплэ фэзышыгъэмэ зэу ащыщ.

1940-рэ илээсым апшээрэ еджаплэр Москва кышыуухыныр Iоф кызырыкIоу щытыгъэп. Адыгэ чылэм шаплугъэ М. Ахэджагом ар кыдэхъугъ. Адыгэ ыкIи Урыс театрэхэм Iоф зэра-

чишлагъэр, артист гъэшлэгъонэу зэрэщытыгъэр юбилей зэхыхъэм кышчауагъ.

Ахэджэго Мэджыдэ кызы-щыхъугъэ къуаджэу Псэйтику, Тэхутэмыкье районэу зыщапIугъэм нэбгырабэ къарыкIыгъагъ. Илахьылхэм, ныбджэгъоу илагъэхэм кьалотагъэр макIэп.

Адыгеим иартисткэ цIэрылоу, М. Ахэджагом Iоф дэзышлэгъэ Шхьаклушынэ Нурыет, Адыгэ Республикэм и Урыс театрэ ыцIэкIэ Галина Гафт, Адыгеим

итеатрэхэм яIофышлэхэм я Союз итхьаматэу, Урысыем итеатрэхэм яIофышлэхэм я Союз исекретарэу Зыхъэ Заурбий, орэдылоу Шхъожь Розэ, Адыгэ Республикэм иIыкIоу Краснодар крайм иадминистрации ренэу щылэ Трэхъо Тимур, Тэхутэмыкье районым иадминистрации ипашэу Шхьэлэхъо Азмэт, М. Ахэджагом илахьылхэр, нэмыкIхэри кьэгушчауагъэх. Мэджыдэ ыпхъоу, зэлашлэрэ артисткэу Ахэджэго Лие игукъэкIыжхэр экраным ишлуагъэкIэ зэхэтыгъэх.

М. Ахэджагом ыгъэуцугъэ спектаклэмэ ащыщ пычыгъохэр театрэхэм яартистхэм кьагъэлэгуагъэх. Адыгеим и Къэралыгъо академическэ кьэшъокIо ансамблэу «Налмэсыр», Адыгеим и Къэралыгъо орэдыло-кьэшъокIо ансамблэу «Исламыер», кIэлэцIыкIу ансамблэу «Ашэмэзыр», тиартист цIэрылохэр пчыхъэзэхыхъэм зэрэхэлэжьагъэхэм тигъэгушчауагъ. Узэрыгъухон плэкIышт творческэ купхэр, артистхэр тилэх. ЕтIани анахъэу гуапэ тыхъугъэр театрэр зикласэхэр «мыпшыхъэу», сыхьат заулэ кIогъэ пчыхъэзэхыхъэм зэрэплыгъэхэр, осэ ин зэрэфашыгъэр ары.

Сурэтхэр пчыхъэзэхыхъэм кышчытырахыгъэх.

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

ЦСКА, «Зенит», «Локомотив»

Урысыем футболымкIэ и Премьер-лигэ хэт командэхэм 2013 — 2014-рэ илээс ешлэгъур аухыгъ. Жьоныгъуаклэм и 15-м зэлукIэгъоу ялагъэхэм ауж нылэп кызынафагъэр дышъэ медальхэр зыхьышт командэр. ЦСКА-р хэгъэгум ичемпион зэрэхъугъэм фэшI тыфэгъушIо.

Ешлэгъухэр

«Амкар» — «Краснодар» — 2:2 (1:1), «Анжи» — «Крылья Советов» — 0:1 (0:0), «Спартак» — «Динамо» — 3:2 (0:1), «Кубань» — «Зенит» — 1:4 (0:2), «Рубин» — «Терек» — 1:1 (0:0), ЦСКА — «Локомотив» — 1:0 (0:0), «Томь» — «Ростов» — 3:2 (1:0), «Волга» — «Урал» — 1:2 (0:1).

Кыдахыгъэ чыплэхэр

1. ЦСКА — 64
2. «Зенит» — 63

3. «Локомотив» — 59
4. «Динамо» — 52
5. «Спартак» — 50
6. «Краснодар» — 50
7. «Ростов» — 39
8. «Кубань» — 38
9. «Рубин» — 38
10. «Амкар» — 38
11. «Урал» — 34
12. «Терек» — 33
13. «Томь» — 31
14. «Кр. Советов» — 29
15. «Волга» — 21
16. «Анжи» — 20.

Чемпионхэм я Кубок Европэм кышыдэхыгъэным фэгъэхыгъэ зэнэкъокъум ЦСКА-р ыкIи «Зенит» хэлэжъэщтых. Европэм

икубокхэм «Динамо», «Локомотив», «Ростов», нэмыкIхэр афэбэнэщтых.

Пчэем «кытеох»

«Волга» ыкIи «Анжи» Премьер-лигэм кыыхагъэкIыгъэх — ауж кызыринагъэхэм фэшI.

Апэрэ купым хэт командэхэу «Мордовия» Саранск, «Арсенал» Тула Премьер-лигэм хэханхэу фитыныгъэхэр кыдахы-

гъэх. Апэрэ купым я 3 — 4-рэ чыплэхэр кышызыыхыгъэ командэхэр я 13 — 14-рэ чыплэхэр Премьер-лигэм кышыдэзыыхыгъэхэм адешлэщтых. ТекIоныгъэр зыхьыхэрэр Премьер-лигэм щешлэщтых. Арышъ, «Томь» ыкIи «Крылья Советов» зыфилохэрэм загъэхъазырыным яIоф тетэп. Апэрэ купым щешлэхэрэ «Торпедэр», «Газовикыр», «Уфар» Премьер-лигэм ипчъэ «кытеох».

Нэклубгор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзышагъэр ыкIи кыдэзыгъэкIырэр:

Адыгэ Республикэм лэпкь IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилэпкьэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:

385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79,

редактор шхьаIэм иапэрэ

гуадзэр:

52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкIыжъ зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлъыIэскIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэIорышлэпI, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр

4000

Индексхэр

52161

52162

Зак. 1349

Хэутыным узчыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗышыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор

шхьаIэр

Дэрбэ Тимур

Редактор

шхьаIэм иапэрэ гуадзэр

Мэшлэжъо Саид

ПшъэдэкIыжъ зыхьырэ секретарыр

НэпшIэкъуй Заур